

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vso leto . . . 12.— . . . 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbu brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nvč. izven Trsta po 4 nvč.

EDINOST

Oglasi se računne po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravnishstvo* ulice Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije so proste poštine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč!“

Epilog in preludij.

Danes nam je napisati epilog in v zvezi z istim — preludij. Čudno, ne res: po zvršetku zopet pričetek.

Kaj je epilog in kaj preludij? Epilog je zaključna beseda dovršeni predstavi, preludij pa je predigra ali oznanjevalec tega, kar ima še-le priti.

A mi smo danes v čudnem položaju, da nam je pisati epilog in preludij. Važen dogodek imamo za seboj in važen dogodek imamo — pred seboj. Spominjati se nam je dovršenega dogodka in zajedno obrniti svojo pozornost predstoječemu dogodku. Zajedno, pravimo. Da, zajedno! Po vsej pravici govorimo o obeh dogodkih v jednom in istem članku. Kajti: iz že dovršenega dogodka dajo se izvajati zaključki in posledice, ki morejo služiti kakor izborna morala predstoječemu dogodku.

Razsodni čitatelj je gotovo že uganil, kam da mislimo.

Predminole nedelje je bil občni zbor političnega društva „Edinost“, tega zakonitega in pripoznanega glasila tržaških in istrskih Slovanov; danes pa pričakujemo v Trst, njegovo eksceleuco, gospoda ministerskega predsednika, grofa Badenija.

To bi bila ona dva dogodka, na koja smo mislili. Ta dva dogodka, sta sicer — kako bi rekli — lokalno in po obliki ločena, ali za nas sta v lepi stvarni zvezi med seboj. In da nas žalostne skušnje, nebroj doživelih neprijetnih iznenadenj, razočaranj in desiluzij, niso odvadili optimizma, da nismo postali tako hladni in skeptični, kakor smo v resnici, smatrali bi ravno to kakor dober „omen“, dobro znamenje, da je namreč hotelo naključje, da ta dva dogodka sledita tako neposredno drug drugemu. Z ozirom na obupno položaje primorskih Slovanov in njih opravičene pritožbe; z ozirom na nenormalne, in zato tudi nezdrave odnošaje sosebno na tržaškem ozemlju in v Istri, z ozirom na politiko, nedoumno računajočemu slovenskemu razumu, ki se je tirala dosedaj v tej nesrečni pokrajini, razorani globoko doli po viharjih narodnih bojov

in po narodni strasti, vladajoči na močnejši, da-si številno šibkejši, vendar pa gospodovalni strani italijanski; z ozirom na objestnost, ki je morala nastati slednjič na tej gospodovalni strani po toli dolgem razdobju popolnoma zgrešene smeri naše javne uprave, in z ozirom na ogorčenje, ki je vsled tega istotako moralo nastati na drugi, tlačeni strani, na strani trpinov, in z ozirom na napetost, ki se je morala izcimiti med deželami različnih narodnosti iz odurne objestnosti na jedni in opravičenega ogorčenja na drugi strani — z ozirom na vse to bilo bi naše pohlevno menenje le-to, da je bil občni zbor političnega društva izboren preludij obisku eksceleuce grofa Badenija! Pišočli torej epilog občnemu zboru našega političnega društva pišemo zajedno najprimernejši preludij prihodu med nas prvega svetovalca presvetle krone. Po takem nismo grešili, ko smo rekli, da za nas vsaj sta ta dva dogodka v lepi stvarni zvezi.

Saj rečemo lahko, da obstoji nekaka analogija med zborovanji in shodi političnih društev in pa — takimi potovanji državnikov, kakoršno je sedanje gospoda ministerskega predsednika: tem in onim je informativen namen.

Shodom je namen, da poučujejo narod o njega lastnem položaju, da mu razkrivajo rane, na katerih boleha in na katerih bi moral slednjič poginiti, ako se ne zacelijo pravočasno; da mu odpirajo oči gledé na pota, koja mu je hoditi, ako hoče ne le obvarovati svojo kožo, ampak tudi razvijati se in napredovati vspesno in vstricno z drugimi narodi. Namen je torej informativen in zajedno učilen. Ta namen se pa ne omejuje samo na ljudstvo, ampak se razteza tudi na upravo države, na slavno vlado. Tudi le-ta treba obveščeni, zanesljivih informacij. In takih dobiva iz govorov, pritožeb in protestov na javnih shodih. Zato pa menimo, da so slavne oblasti na krivi poti, kadar hočeje omejevati svobodo govora na takih shodih in kadar hoté zapirati pot v javnost onemu, kar se je govorilo. Saj je le v interesu države, ako vlada, ki je le čuvarica interesov iste države, dozna o vsem, kakor misle in čutijo dr-

žavljeni; ako tem potem dozna o nedostkih, o katerih se ni mogla obvestiti sama.

Potem pa, ko je slavna vlada dozna o tem, ki daje povoda tožbam in pritožbam, je dobro, da se imenitna gospoda sami prepričajo, da-li in v koliko so opravičene pritožbe in rekriminacije, ki razburjajo duhove na javnih političkih shodih.

Saj to je naravno. Nočemo rekriminovati tu, nočemo tožiti nikogar, nočemo konkretovati zatožeb, ampak na sploh bodi povdarjeno, da tudi uradniška hierarhija, od najnižega klina na lestvici pa gori do najvišega, sestoji iz — ljudij, a mi ljudje se motimo in grešimo, dokler živimo. Izključen bodi tu sleherni postranski namen, ako rečemo, da je tudi uradnik le človek, ki ima človeških slabostij v večji ali manji meri, in ki se torej istotako lahko moti in greši. Recimo, da ne namenoma, ampak le zato, ker je človek, ker stoji v sredi vibre bojov javnega življenja in ker drugače skoro da ni mogoče, kakor da si — izobražen človek — poleg vse svoje vestnosti v izvrševanju svojih dolžnosti vendar-le ustvari svoje subjektivno mnenje o tem ali onem vprašanju, o valovenju javnega in političkega življenja, in da ga slednjič lastno pošteno prepričanje nagne nekako na ta ali ono smér stvari. Namen mu ni slab, ali njegovo subjektivno naziranje ga zavaja včasih, da se moti in da v zmoti potem tudi — greši!

Sedaj se razumemo menda, zakaj je dobro in potrebno, da se možje, stoječi na centralni upravi, tu pa tam na lastne oči in osebno obveščajo o resnično obstoječih odnošajih. Po takih potovanjih gospodov državnikov, ako so se izvršila zaresno voljo in brigo, odgovarjajočo njih namenu, dosežajo se isti cilji kakoršne imajo javni politički shodi glede na vlado: poučujejo jo, obveščajo jo in pojašnjujejo stvari.

Tu je torej analogija: epilog o občnem zboru političnega društva „Edinost“ je najprimernejši preludij obisku njegove eksceleuce.

Obširnega epiloga, kakoršen bi bil potreben,

Pogljajen je potisnil širokokrajni klobuk a la Calabreze nizko na oči in stopal poleg tovariša k nekemu bližnjemu součencu, kjer je čisto skvaril svojo „popravljenost“ fizijonomijo.

Klubovi prostori so sijajno odličeni, bleščeča svetloba se razlija po vseh predmetih. Zbira se že cvet umetniških in mecenskih rodbin; cvet mladih akademikov in postarnih mojstrov-strokovnjakov se suče v lepem vencu gospa in gospic. Nadporočnik grof B. se prijazno pogovarja z Elzo — Pogljajenovo Elzo — —; udovica dr. P— a visi ob roki akademika Dolniča, Štefanija se zabava z Jeničem, katerega pazno zasleduje gospa Ella S.

Dolnič se je zaman oziral. Pogljajena ni bilo. Oblečen je ležal doma na postelji in spal. Na licu znak najhujše resignacije, v roki pa listek: „Cenjeni gospod umetnik! Tu Vam prilagam [plačilo za tekoči mesec in naznanjam, da se slikarski pouk v moji hiši ne bode nadaljeval, ker se Elza kmalu omoži. S spoštovanjem — baron Tannenwald“.

Pogljajen je pa spal — kakor na grobu strtih nad.

PODLISTEK.

3

Zakaj ga ni bilo?

Spisal Dobrávec.
(Zvršetak.)

Temno božanstvo je dahnilo Pogljajenu v možgane lepe, prijazne podobe — — Pred njim je bila jasna, sijajna, slavna bodočnost, poleg njega mila ženica — Elza Akademik je naslonil glavo na rob fotelja ter zrl v strop, bojé se, da mu prekmalu zgine blagodejni sen; ali temnokrilo božanstvo mu je bilo danes posebno blago: mladenič je videl tudi sad rodbinske sreče — zalega dečka kostanjevotemnih las kakor njegov oče, modrih očij — kakor Elza — — — To še ni bilo zadosti. Deček je imel tudi sestrico — —, drobna glavica, obrobljena s temno rmenimi kodri — — kakor žareče oglje dve očesci — — Sedanja materina lepota je kakor senca — — In življenje kakor v raj!

Družba raznih prijateljev, učencev, znancev in občudovalcev ga slavi kakor največjega umetnika novejšje — ne! — vseh dob: od Apola do sodobnih genristov. Rafael, Michel-Angelo, Van Dick, Rubens, Mackart, Vereščagin, Matejko so mu samo lestva, po kateri se je vspel k dovršenosti. Vse

vpije: slava, slava! Slovenec nam je pokazal pot, ki vodi iz blatnega naturalizma in verizma do solnčnoočistih idejalov. Slava takemu narodu, slava Pogljajenu — — slava, slava brez konca in kraja! — — — Amor je preplašen zbežal. Pogljajen je namreč v sladkih nadah tako trdno zadremal, da je smrčal prav na vse registre — — — To je bilo bogu ljubezni že več ko preveč. Bežé je oplazil Andreja Pogljajena s krilom po obrazu.

Akademik se je zbudil — — —

Deklic — barones nikjer, konture nedovršene. Prestrašen je planil pokoncu, stopil nekoliko korakov po atelierju, a od nikoder glasu. Nesrečne sanje, nesrečna pijača!

Na ulici sreča tovariša, ki se je vračal iz akademije. Tako čudno ga je gledal, kakor da se je Pogljajen postaral vsaj za trideset let.

„Hej, brate! Kedo te je pa tako „popravlil“?“ — Kaj? Kako? Kje?

„I, no; pa ne zameri: obrvi imaš črne in goste kot krtov kožuh, ona le bradavica na levem licu je dobila svoj „par“ na desnem, in nos, ljubi moj bratec, imaš tako temnordeč kakor vsak patentovani vinski požeruh. . . Po pravici ni danes s teboj — reci, kar ti drago, — saj ni pust, pa — brez zamere!“

seveda ne moremo pisati tu, ker nam je prostor preskromen. Zato prosimo njeg. ekscelenco, da bi vzel dobrohotno na znanje ono resnično sliko, ki so jo načrtali razni govorniki na občnem zboru pol. društva „Edinost“ o naših tužnih odnosjih, zlasti pa bi želeli, da bi gosp. grof prečital ves trezni, a vendar lapidarni govor misleca in poštnjaka dr. Laginje.

Iz tega govora izve: da imamo nebroj gospodarskih potrebščin, ki čakajo svoje rešitve; da nimamo niti osnovnih šol; da moramo zaostajati povsod, ker država dosedaj ni v zadostni meri skrbela za naše kulturne potrebe; da naše sodne razmere niso normalne, ker mnogo uradnikov malo ali pa nič ne razumejo našega jezika; da v mnogih krajih naše ljudstvo niti davkov ne more plačevati v svojem jeziku; da Slovani v Istri skoro ni možno živeti, ker mu je posla z nasprotniki, ki zločinski zavajajo italijansko ljudstvo, ucepljevaje istemu uverjenje, da v dosego namenov italijanske stranke je dovoljeno vsako sredstvo — glej občni zbor pol. društva italijanskega v Malem Lošinjju! —; ki bi celo posvečeno osebo vladarjevo hoteli zlorabljeni za svoje gospodovalne in z zakoni in duhom avstrijske države križajoče se namene italijanskega nadvladja v teh pokrajinah, in ki bi hoteli slovansko večino v pokrajini istrski popolnoma izobčiti iz vseh političkih pravic, na ta način, da bi si oni — odločna manjšina — prisvojili vse mandate, da bi torej večina ne imela nijednega zastopnika v državnem zboru. Njegova ekscelenca izve torej iz Laginjevega govora, da imamo mi primorski Slovani posla z ljudmi, ki nimajo ni zmisla, ni pojma, ni srca za najprimitivnejše zakone pravice in pravičnosti in ki imajo le ciničen smeh na svojih ustnicah, ako jim boče kdo govoriti o politički morali. In taki ljudje, taka stranka, ne le da igrajo važno ulogo v pokrajini, ampak poverjeno jim je — dostojanstvo voditeljev in gospodarjev v deželi! Iz omenjenega govora izve njegova ekscelenca, da gre zasluga le našim voditeljem, ako ni prišlo že do skrajnega v tej pokrajini, voditeljem, ki so stavliali dosedaj vsikdar državno korist nad svojo strankarsko, ki so mirili ljudstvo tudi v takih slučajih, ko bi bila strankarska korist morda zahtevala — drugače!! Njegova ekscelenca izve, da so ti naši voditelji blizo tam, da obnemorejo v svojem plemenitem prizadevanju za vzdržanje miru, in da — ako pojde tako dalje italijanski terorizem — bi se morali resignirano umakniti v tem pogledu. In še nekaj jako važnega izve njegova ekscelenca iz govora poslanca Laginje: vzrok, zakaj imamo toliko sovražnikov mi avstrijski Slovani!! Mi smo od prvega trenutka, od kar nas je Previdnost božja spojila z žezlom Habsburgov, vsikdar točno vršili svojo podaniško dolžnost; Slovan je bil miren in vesten državljan ob plugu, kakor je bil po levje junaški borilec na bojnem polju za celokupnost te države; avstrijski Slovan ni nikdar zanemaril svoje dolžnosti do vere in cerkve; avstrijski Slovan ni nikdar posezal po tuji lasti, nikdar ni žalil nikogar, ako ni bil izzvan v to, nikdar ni kratil pravic sosedu, ampak vedno je zahteval le svoje. Nikdar ni storil torej krivice, nikdar ni zanemarjal svojih dolžnostij in zato tudi ni nikomur — ničesar na dolgu. Zato je vskliknil dr. Laginja: „Mi pa nimamo nikakoršnih zaveznikov, pač pa mnogo sovražnikov. Sovražijo nas pa le zato, ker mi imamo le tirjati in nismo ničesar dolžni in nikomur“.

Iz nadaljnjih govorov na rečenem občnem zboru izve njegova ekscelenca, da je postalo menenje splošno, da smo dovolj opozarjali vlado, in izve, da je bilo čuti usodno vprašanje: „da-li nam je še usojena sreča, nadalje živeti pod žezlom slavni Habsburgov?!

Njegova ekscelenca izve, da so po naši tržaški okolici taki odnošaji kakoršnih ni v vsej ostali Avstriji: da prebivalstvo nima ni najmanje ingerencije na svoje občinske stvari in da tu opravljajo javne interese uprav taki ljudje, kojih ljudstvo — ne mara!!!

Tako je donela pesem na občnem zboru „Edinosti“. Mi seveda moremo beležiti tu le tekst pesmi; one kipeče melodije, one toplote, onega kipenja, one elementarno silo pojavljajoče se nevolje, ne moremo predočiti tu plastično. Resnica pa je, da še le po zvokih, po melodiji postaja pesem značilna in pomembna.

Gospod grof Badeni je avstrijski patrijot, in ker je patrijot, morajo ga ti zvoki z občnega zbora pol. društva „Edinost“ dovesti do resnega premišljevanja. Kajti te niso bili le zvoki razdraženja, nezogibno spojenega s političkimi in narodnimi borbami, ampak tu je bilo čuti vmes zvokov črnega pesimizma, resignacije, obupa. Še niso prevladali ti zvoki, ali dejstvo, da je sploh prišlo do takih zvokov, moralo bi biti glasen memento na oni strani, kjer bi morali skrbeti za to, da se narod, kojega zgodovina je napolnjena potoki krvi za obstanek te države, kojega požrtvovalnost ni omahovala nikdar, ko je trebalo žrtev za državo: da se tak narod ne jame pogrezati v brezno pesimizma in obupa.

Takov je naš epilog občnemu zboru potiškega društva „Edinost“, dal Bog, da bi bil prihod njegove ekscelence preludij srečnejši bodočnosti v teh naših pokrajinah, dal Bog, da bi tudi v naša srca enkrat posijal žarek sreče in zadovoljnosti: nikomur na škodo, a na blagor — vsem!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 9. septembra 1896.

Kako se spoštujejo prava Hrvatske! V

„Hrvatski domovini“ čitamo: „Da vidite, kako se v Hrvatski spoštuje „nagodba“ in kako se respektuje naše pravo, naj nam za merilo služi to-le: Kralj. davčni urad v Varaždinu, kadar izdava karte za lovce, izdava jih „kakor kraljevi ogerski davčni urad“ — v madjarskem jeziku in potem še le v hrvatskem — prevodu. Tako se vrši določba §. 57. nagodbe, koja določba se glasi: „Za organe nkupne vlade določa se hrvatski jezik službenim jezikom v mejah kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije.“

Zakon tako, a praksa drugače, to se imenuje potem čistost pogodbe“.

Ta vsklik smo čitali, kakor rečeno, v „Hrvatski domovini“. Nam pa je milo prisrcu, kadar mislimo, kako bi lahko bilo v Hrvatski in kako je — Bogu bodi potoženo — v resnici.

Tako se krši kos za kosom svečano pripoznanega prava Hrvatske. Vzlic na svečani način pripoznani brezpogojni avtonomiji Hrvatske in vzlic dejstvu, da je v tej nezavisni in avtonomni Hrvatski izrecno pripoznan hrvatski jezik edinim službenim jezikom — vzlic vsem pisanim pogodbam in državnim aktom vidimo, kako se po državnih uradih, v zasmeh zakonom, uriva tuji madjarski jezik, kako je ta jezik že tako prevladal v nekotih strokah, da se skoro ne moreš več voziti na železnicah po hrvatskih tleh, ako ne znaš — madjarski.

Tako se kršijo vedno bolj hrvatska prava na hrvatskih tleh. A najžalostnejši na tem je to, da so hrvatski politiki po velikem delu krivi, da je tako. Mi vemo in pripoznamo radi, da pritisk državnega aparata mnogo premore, ali vendar — ob toli razsežni avtonomiji, v toli čvrstem narodu, ob toli sijajni zgodovini, ob tradicijah, s kojimi se sme ponášati narod hrvatski po vsej pravici, menimo, da bi si ogerski oblastneži nikakor ne dovoljevali takih atentatov, ako ne bi javnega življenja hrvatskega razjedal črv nesrečnega prepira, ki razdvaja na več taborov poštene in za čast in nezavisnost domovine vnete življe. Kdo ne bi bil jedne misli z drom. Laginjem, ki je rekel na občnem zboru „Edinosti“, da treba zaustaviti ta medsebojni boj, ki absorbuje vse najboljše sile najboljih patrijotov, koristi pa le — ukupnemu nasprotniku!

Carska dvojica ruska v Vratislavi. Ruski car bival je te dni v glavnem mestu pruske Silezije, v Vratislavi, kjer se je sešel z nemškim cesarjem. Nam ni namen, da bi opisavali razne slavnosti, ki so se vršile tam carski dvojici v čast. Zanemarili bi pa svojo dolžnost, ako ne bi omenjali zdravijce nemškega cesarja carju na čast, kajti pohlevnost v tej zdravijci — kakoršne pohlevnosti sicer ni vajena nemška nprav — in pa hladna rezerva, s koje je bila vsprejeta od ruske strani, kažeta nam v bengališkem svitu sedanje mednarodno položenje, oziroma dejstvo, da vse kar hita, da si pridobi — prijateljstvo Rusije. Nemški cesar je rekel: „Dovolite Vajini Veličanstvi, da poiožim k Vajinim nogam svojo zahvalo na milostnem obisku in na časti, ki Sta jo

naklonili 6. voju s tem, da je smel defilovati pred Vama. Radost, ki je v Vratislavi donela nasproti Vajinima Veličanstvoma, ne tolmači samo čutstev tega mesta, ne le provincije silezijske, ampak vsega mojega naroda. Isti pozdravlja v Vašem Veličanstvu nositelja starih tradicij, zaščitnika miru. Narod Vas pozdravlja na istem mestu, kjer sta se bila sešla slavni prednik Vašega Veličanstva in moj praded. Čutstva, ki jih gojimo mi in ves naš narod do Vašega Veličanstva, smel bi poviti v vsklik: Bog blagoslovi, Bog ščiti in Bog obvaruj Vaše Veličanstvo v blagor Evrope!“

S tem, da se je nemški cesar toli ponižno doteknil „starih tradicij“ — onih namreč, ko je Rusija ščitila hrbet Nemčije —, da je omenjal vladarjev iz one dobe in da je proslavljajal carja kakor dobrotnika vse Evrope, hotel ga je — to je jasno — zvabiti do kake političke izjave, toda car se je omejil na običajno brezbarveno zahvalo. V Nemčiji ne bi smeli pozabiti, da nekdanj ni bilo rusko-francoske zveze, kakoršna faktično obstoji danes. Kdor pa je v intimnih razmerah do Francije, ta mora biti — taka je posledica dogodkov iz leta 1870 — jako previden v Nemčiji. A ruski car je že dokazal opetovano, da je jako previden vzlic svoji mladosti.

V Nemčiji naj se le spoprijaznijo z mislijo, da so minoli časi — starih tradicij.

Kako sodijo v Braziliji o Italiji. Kakó zaničljivo, prezirno sodi braziljski parlament o Italiji, dokazujeta naslednja dva slučajja, ki sta se dogodila v jedni poslednjih sej parlamenta združenih držav braziljskih. Razpravljalo se je o gonjini Italijane in o zadoščenju, ki je zahteva Italija zaradi „pogažene svoje časti“. Poslanec Medeiros de Albuquerque je rekel, sklicevaje se na ponos držav braziljskih: „Naš narodni ponos ne sme se ponižati toliko, da bi smel teptali našo čast koji italijanski vojak, ki je bil pobegnil, ko se je bližal Menelik“. Še ostreje se je izrazil poslanec Martins Juniar. Le-ta je govoril o slučaju, ako bi Brazilija odbila zahteve Italije in rekel: „Nam se ni bati ničesar, kajti Brazilijo ni ceniti manje nego Abesinijo. Naši generali tudi niso slabši nego je Menelik, a Italija nam nima staviti nasproti hrabrejših generalov, nego je Baldissera. V ostalem pa opravi Brazilija svoje posle sama in nima potrebe, da ji pomagajo tujci.“ — Grenka je ta za — velesilo Italijo!

Armenski beguni. Iz Marzilje poročajo, da je dospelo tje kaj nekoliko Armencev, ki so se bili vdeležili napada na otomansko banko v Carjemgradu. Odpeljejo se v Novi York.

Krečansko vprašanje. Iz Aten poročajo na Dunaj: Nova konstitucija stopi v veljavo dné 1. septembra (po našem koledarju dné 13) — Mohamedanci namerujejo poslati posebno deputacijo k sultanu, ki naj bi prosila nekaterih sprememb v tej konstituciji.

Iz Bukarešta poročajo, da krščanski prebivalci Krete nikakor ne morejo biti zadovoljni s koncesijami, ki jih je dovolila turška vlada. To pa zaradi tega ne, ker so jako neznatne v oögled pravu zatiranih Krečanov in pa ker Turčija po svoji navadi vse obljubi, a ne izpolni ničesar. Tako bode tudi v tem slučaju slepila še nadalje diplomate in Krečane, kakor dela gledé Makedonije in Armenije.

Različne vesti.

Ministerski predsednik grof K. Badeni dospe v Trst danes zvečer z brzovlakom ob 8. uri 40 minut.

Odbor političnega društva „Edinost“ bode imel svojo prvo sejo prihodnjo nedeljo ob 10. uri predpoludne v prostorih „Del. podp. društva“. Na dnevnem redu bode konstituiranje odbora in drugi važni predmeti. Čestiti novoizvoljeni odborniki so povabljeni, da se v polnem številu udeleže te seje.

† Dr. Rudolf Schmause. Dne 6. t. m. preminol je v Pragi iskren prijatelj Slovencev: deželni advokat Rudolf Schmause. Pokojnik je bil na Češkem in na Slovenskem obče poznat narodnjak in rodoljub. Dr. Schmause je bil prireditelj onega vlaka, ki je pred 9 leti pripeljal lepo število čeških rodoljubov na obisk slovenske zemlje in tudi Trsta. Dr. Schmause je bil tudi ustanovitelj „češko-slovenskega spolka“ za podporo slovenskih dijakov v Pragi in za gojitev bratske vzajemnosti med Čehi in Slovenci. — Blag mu spomin!

Intronizacija škofa msgr. Šterka. Neobičnim cerkvenim sijajem zasedel je svoje mesto naš vrhovni dušni pastir. Občinstvo se je jelo zbirati že na vse zgodaj po onih ulicah, po kojih se je imel pomikati spreved iz župne cerkve Marije Pomagaj do stolne cerkve. Predno je pričela slavnost, bila je zbrana ogromna množica, sosebno pred biskupsko palačo, na prostoru pred stolno cerkvijo in v tej cerkvi sami. Nekoliko pred 8. uro podala se je duhovščina vse škofije (vključno župnike oddaljenih žup), na čelu ji kanonika msgr. Sinčić in msgr. Černe, v škofijsko palačo po presvetlega škofa. Spreved se je zatem podal s škofom v bližnjo župno cerkev Marija Pomagaj. Tam je bila tiha sv. maša, ko je daroval župnik don Lupetina. Po dovršeni službi božji jel se je pomikati iz cerkve ob zvonjenju zvonov vseh cerkvâ skoro brezkončen spreved. V sprevedu so bili razven duhovščine: vse tukajšnje nabožne bratovščine, magistratni uradniki, oddelek veteranov — in velika množica ljudstva. Procesijo je zaključil drug oddelek veteranov. Prezv. škof je korakal po bogato vezanim nebam v popolnem ornatu, z mitro na glavi in pastirsko palico v roki. Med potjo je presv. škof blagoslavljal ljudstvo. Pred stolno cerkvijo pričakovali so nj. presvetlost dvorni svetovalec pl. Krekič kakor zastopnik namestnika, župan dr. Pitteri na čelu mestnega sveta, načelniki civilnih in vojaških oblastnij, zastopniki raznih korporacij in drugi. Na pragu cerkve je blagoslovil škof množico, zbrano pred cerkvijo in ono v cerkvi ter se zatem podal pred oltar Najsvetejšega, kjer je opravil kratko molitev. Cerkev je bila sijajno odičena z okrasi, ki so, kakor že rečeno, došli iz Bolonje. — Slovesna ceremonija intronizacije se je vršila po predpisanem cerkvenem obredu. Ko je bil prevzvišeni škof sedel na svoj sedež, nagovoril ga je dekân stolnega kapitlja msgr. Sinčić latinskimi nagovorom. Škof je odgovoril v istem jeziku. Zatem je duhovščina poljubila škofovski prstan in tej ceremoniji je sledila pontifikalna služba božja, Med isto je svirala mestna glasba. — Nekoliko pred poludnevom bila je slovesnost završena. Prezv. škof se je odpeljal v škofijsko palačo.

Popoludne ob 2. je bil v škofiji slavnosten obed, katerega so se vdeležili: dvorni svetovalec pl. Krekič, župan dr. Pitteri, štabni častnik vojne mornarnice pl. Schonta in kanoniki stolnega kapitlja. Prvo napitnico govoril je škof, pozvavši duhovščino in civilne oblasti, naj bi po geslu cesarjevem: „Viribus unitis“ res združenimi močmi delovali v blagor ljudstva. Svoj govor je zaključil trikratnim „živio“ na Nj. Vel. cesarja in na sv. Očeta. Tej napitnici odgovoril je dvorni svetovalec pl. Krekič v imenu vlade. Zahvalil se je na izjavi škofa, da hoče isti delovati v blagor ljudstva ter ga zagotovil dobrohotne podpore vlade. Zaključil je svojo napitnico z zdravijco na škofa. Istotako je župan dr. Pitteri napil škofa. Zatem je izrazil kanonik Sinčić čestitke v imenu duhovščine vse škofije. Vrsto napitnic je zaključil škof z zdravijco na vernike svoje škofije.

Odlikovanje. „Wiener Ztg.“ javlja: Nj. Vel. cesar podelil je umirovljenemu podpredsedniku deželnega finančnega ravnateljstva, Juriju baronu Plenknerju komturni križec Fran-Josipovega reda z zvezdo.

Potrjen in nepotrjen zakon. Nj. Vel. cesar je potrdil zakon, ki ga je bil sklenil deželni zbor istrski gledé pobiranja šolnine na javnih šolah te pokrajine, ni pa potrdil zakona o razdelitvi občine pazinske.

Poročil se je gosp. Matko Primožič, sodni pristav v Trstu, z gospodičino Marijeto Šušterjevo na Dunaju. Novoporočencema naše najiskrenejše čestitke.

Pogreb pok. Oskarja Polleya je bil dostojen tega odličnega moža, toliko v Trstu, kolikor v Sežani. Ob 3. popoludne v ponedeljek so odpeljali namreč truplo iz Trsta v Sežano. Blagoslovljenje trupla v Trstu se je vršilo v navzočnosti velikega števila znancev in prijateljev pokojnikovih. Krsto so spremljali iz Trsta v Sežano poleg družih tudi pevci „Slov. pevskega društva“. Vožnja se je vršila nepretržno do Sežane. Pred Sežano so pričakovali krsto ognjegasci, uradništvo in mnogo drugega občinstva. Spreved se je pomikal naravnost v cerkev. Po dovršenih cerkvenih obredih so za-

peli sezanski pevci „Blagor mu!“ in na to peveli „Slov. pevskega društva“ isto pesem. Cerkev je bila natlačeno polna in se je potem razvil jako lep spreved, ki je pričal o spoštovanju, ki je je užival pokojnik. Na grobu so se izvršile običajne molitve in so pevci „Slov. pevskega društva“ zapeli krasno žalostinko „Nad zvezdami“. In potem se je zagrnila zemlja nad truplom blagega Oskarja, a mi prosimo Vsemožnega, da podeli večni mir njegovi duši!

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani so darovali Cirilčki v Tomaju 1 glđ. 20 nč., v veseli družbi pri g. Iv. Renčelju-Malalanu v Sežani se je nabralo 4 glđ. 25 nč. in g. Filip Ritschel, lekarnar, je dodal še jedno krono. Hvala vsem!

Izlet „Sokolov“ v Devin je vspal sijajno. Radi pomanjkanje prostora smo morali odložiti poročilo za prihodnje izdanje.

Obletnica „Del. podp. društva“, ki se je vršila minolo nedeljo, obnesla se je v svojem zjutranjem delu uprav sijajno, popoludne pa se je bilo boriti z večnim nasprotnikom letošnjih vesellic — z dežjem.

Nekoliko pred 8. uro odkorakali so člani v dolgem sprevedu in z vihrajočo zastavo v cerkev pri sv. Antonu novem, kjer je daroval sv. mašo veleč. g. župnik Fabris sam. V cerkvi je pelo „Slovansko pevsko društvo“ Volaričevo mašo. Pelo pa je toli precizno, izborno, da se je tudi ob tej priliki pokazalo, kako lepo in vsestranski napreduje to društvo v noveji dobi. Hvala je bila splošna in mi moramo le čestitati vrlému društvu na tem splošnem priznanju.

Po sv. maši so se člani zopet razvrstili za svojo zastavo in odkorakali v istem redu in z godbo do svojih društvenih prostorov. Pred društvenimi prostori je godba zasvirala, kakor vsako leto, cesarsko pesem, ko je množica poslušala razoglavo. Potem se je zastava pohranila v društvenih prostorih.

Veselica v lepo odičenem vrtu „Mondo Nuovo“ se je pričela ob 6. uri in se je lepo vršila do blizo 8½, ko je jel padati dež. Tudi na veselici je „Slov. pevsko društvo“ pelo lepo in precizno in tamburaši so udarali priljubljene popevke. Predsednik prof. Mandić je v lepem govoru tolmačil pomen te slavnosti ter pozival na ljubezen in zvestobo do društva. Žal, da je slabo vreme preprečilo nadaljni razvoj te lepe veselice; vendar pa se je zabava nadaljevala v zaprtih prostorih.

Tu pa si ne moremo kaj, da ne bi izrekli svojega iskrenega obžalovanja, da se je naše razumništvo v premalem številu udeležilo popoludanske slavnosti. Vemo, da je letos obilica vesellic, vse na jednem kupu, in tudi to pošteevamo, da je ta večni dež vsakemu že kolikor toliko udušil veselje, vendar pa mislimo, da naši delavci-poštenjaki zaslužijo, da bi jim naše razumništvo kazalo svoje simpatije tudi ob — najneugodnejih okolnostih.

Na Sveti Gori bila je povodom predvčerajšnjega praznika tolika množica ljudstva, kakor že mnogo let ne. Bilo je romarjev iz vseh krajev Primorske. Umevno je, da je bilo izredno živahno gibanje tudi po goriškem mestu. Vlaki južne železnice so odhajali natlačeni ljudstvom.

Iz Hrenovic nam pišejo dne 7. t. m.: Širna naša župnija je praznovala te dni dvojen praznik. Topiči so grmeli, veselo pritrkovanje zvonov je naznanjalo slovesne dni in trobojnice so ponosno plapolale na visokih mlajih. — Od kraja: dne 3. t. m. popoludne so pripeljali na Hrib pred župnijsko cerkev hkrati pet novih zvonov, na štirih ozaljšanih vozeh. Veličasten spreved se je začel že pri Hraščah, od koder je stopalo na čelu 15 jezdecev na odičenih konjih in z zastavami v rokah, na vozeh so pa držali zastavice v rokah najeti dečki 10—12 let, za vozniki so stopala belooblečena dekleta. Male deklice so razvrstili kar na voze okolu zvonov, da je bilo videti, kakor da angeljci čuvajo prihodnje glasnike veselja in žalosti za hrenoviško župnijo. Mnogobrojno zastopana duhovščina in množica ljudstva je poveljevala spreved. Ob ¾. uri pop. so se razvrstili jezdeci pred župnijsko cerkvijo, spreved se je ustavil, ljudstvo je vrelo v cerkev, zvonovi so bili doma. Po dovršenem blagoslovu in zahvalnici so odpeljali dva že blagoslovljena zvonova k bližnji podružnici na Studenec. Ostale tri korenjake (največi

tehta 32 stotov) so obesili kar pred cerkvijo, in že zvečer se je razlegal nov glas po naših planjavah.

Soboto zvečer je ravno tako spremstvo kakor zvonove čakalo presv. knezoškofa, ki je prišel posvetit nove zvonove in delit zakrament sv. birme. Pri drugem slavoloku — na polju pri Goričah — so pozdravili Prevzvišenega domači naši veljaki, duhovščina pa že prej — pred Hraščami —, kjer je prijezdil mal deček v narodni noši in podal knezoškofu šopek; Prevzvišeni pa je postavil dečka in šopek poleg sebe v kočijo.

Naslednji dan 6. t. m. se je vršil dvojni praznik. Ob 9. uri zjutraj je bil v krasno odičeni cerkvi običajni začetek — Ecce sacerdos magnus — in potem je imel knezoškof govor, po govoru je bilo posvečevanje zvonov, sv. maša in slednjč je Prevzvišeni zopet — pred birmovanjem — spreговорil nekaj besed pred oltarjem. Zahvalil je vč. g. župnika in gosp. kapelana, ki sta se mnogo trudila, da je dobila cerkev nove zvonove; „pa — rekel je — brez ljudstva bi ne bilo nič. Vsakdo je daroval po svoji moči; kdor ni mogel, je imel vsaj dobro voljo, in tudi ta je všteta pri Bogu. Vse to so zakladi, katere smo Bogu posodili...“ Morda je na to napolil knezoškofa napis na velikem zvonu, ki pravi:

Župnik Puc za nas je prosil, zbiral
Nemanič, kaplan pomagal mu zares,
Marsikdo faranov ga podpiral,
Če tudi ne vsak, pa — kje smeti ni vmes?

Nekaterim napisi sploh niso ugajali, mnogi so bili nevoljni; na drugih dveh zvoneh so le običajnosti.

Po litanijah je Prevzvišeni obiskal cerkvi v Hruševju in Rakolku, naslednji dan na Vel. Ubeljskem in Razdrtem.

Streljanje, zvonjenje, slavoloki povsod, povsod slavnostni sprejemi, zastave, predstavljanje, navdušene množice, ki so srečne, da morejo videti svojega dušnega pastirja. In vendar še vedno čujemo britke tožbe, da smo po „Narodu“ okuženi liberalci! Kdo ne govori resnice?!

O poreki princese Jelene. Iz Cetinja poročajo: Tu se govori, da odpotuje knez Nikola prihodnji teden v Monzo (Italija), da določi s kraljem Umberto, kar je potrebno gledé potovanja princese Jelene v Rim. Pravijo, da se odpelje princesinja dne 1. oktobra na koji italijanski vojni ladiji, kojo bode spremljala italijanska vojna eskadra. Bržkone se princesa ukrca v Baru (Antivari). Spremljali jo bodo: nje zaročnik princ Neapeljski (ki se v ta namen vrne koncem tekočega m. na Cetinje), knez in kneginja črnogorska, brata neveste, princa Danilo in Mirko, nje sestri Ana in Ksenija, vojvoda Petrovič (minister vladajoče hiše črnogorske in in strije nevestin), vojni minister Plamenac, finančni minister Matanović, minister Črnogore v Italiji, markiz Del Bianco in razni častniki. V spremstvu princeze bodo nadalje Barski katoliški nadškof msgr. Milinović, mitropolita Mitrofan Banter dvorne dame Plamenac, Radonić in Vukotić.

Bolezen grofa Šuvalova. Iz Varšave poročajo, da se je grofu Šuvalovu obrnilo toliko na bolje, da more že nekoliko gibati ude, katere je bila zadela kâp. Toda moral bode ostati se prilično nekaj časa v postelji.

Popravek. V poročilu o občnem zboru političnega društva „Edinost“, objavljenem v poslednjem izdanju našega lista, je v govoru državnega poslanca dr. Laginje pomota, kaleča smisel dotičnega odstavka. Na drugi strani v tretji koloni, v 26. vrstici od zgoraj stoji: „Oni se ravna po francoskem principu...“, namesto tega pa bi moralo stati: Oni se ravna po framazonskem principu...“ Naj nam naši čč. čitatelji blagovoljno oprosté to pogrško.

Légar v Korminu in dávica v Tržiču. Iz Kormina poročajo, da tam razgraja légar že kakih 14 dnij. Bolezen ima epidemiški značaj, kajti sedaj je bolnih preko 40 oseb. Zdravstvena oblast je dala zapreti vodnjak v neki hiši v kolodvorski ulici, kajti sodi se, da je voda v dotičnem vodnjaku okužena. — V Tržiču pa so morali šole zapreti, ko je jedva pričelo novo šolsko leto. Obolelo je namreč več otrok za légarjem.

Pomiloščeni kaznenci. Nj. Velič. cesar pustil je 25 kaznencem v raznih kaznicah monarhije preostanek kazni. Med pomiloščenimi sta 2 kaznence kaznilnice v Kopru in 1 iz one v Gradiški.

Zopet Andrej Škrl. Naš poročevalec, ki nas je obvestil, da že toli znani morilec Andrej Škrl „ne ozdravi nikdar več“, bil je slabo poučen. Kajti takrat, ko smo objavili v poslednjem izdanju vest, da je Škrl še v bolnišnici, ker mu niso mogli izvleči krogelj, bil je Škrl že „čez hribe in doline“! Ušel je namreč po noči med minolo nedeljo in ponedeljkom iz bolnišnice. V dotični sobi, kjer je bil Škrl, bila sta še dva druga bolna vojaka-kaznenca. Ta dva sta bila kaznovana le zaradi malih prestopkov, zato je sta nosila svojo vojaško opravo, v tem ko je imel Škrl obleko kaznencev, ker je bil, kakor znano, obsojen (po pomiloščenju) na 12 let ječe. Omenjeno noč je Škrl čakal, dokler nista zaspala ta dva vojaka. Oblekel je domobransko opravo jednega istih, si predpasal v sobi ležeči predpasnik, kakoršne nosijo bolniški strežaji in potrkal na vrata. Pred vrati na straži stoječi vojak je odprl in zazrl Škrla, smatral ga je v polutemi za bolniškega strežarja. Pustil ga je torej svobodno iti. Škrl je vstopil v stranišče, ter splezal raz okno po strelovodu iz vrtočlave visočine tretjega nadstropja na tla! Preplezal je zid bližnje kampanje Ara, kjer je slekel vojaško uniformo in odložil predpasnik ter se preoblekel brčkone v civilno obleko, katero je dobil. Bog zna od kod. Dostaj še nimajo sledu o drznem begunu kljub energičnemu zasledovanju.

Črtica o policiji v Carjemgradu. „Neue Fr. Pr.“ poroča dne 5. t. m. iz Carjemgradu: Javlja se, da je grški služabnik neke evropske, v Carjemgradu bivajoče obitelji izginol onega dne, ko je pričela revolucija v Carjemgradu. Vrnil se je še le v soboto. Gospodar ga je vprašal, kje se je klatil toliko dni. Služabnik je odgovoril povsem hladnokrvno: „Pozvali so me bili na policijo. Tam so mi dali železen drog ter mi ukazali, da ga smem rabiti samo v ta namen, da pobijam Armence“. (!) Služabnik je tudi povedal, da se je udeležil gonje na Armence in da je pobil par teh nesrečnikov. — Omenjeni list, kojemu prepuščamo odgovornost na tej gorostasni vesti, pa ne pové, da-li je dotična evropska rodbina pridržala v svoji službi tega zverskega moža.

„Mojzes Hirsch“. Pokojni „človekoljubni“ baron Hirsch dospé na nekako čuden način do neumrljivosti. V argentinski republiki (južna Amerika) namreč biva prilično število priseljenih Židov. Ti ljudje imajo zahvaliti vse svoje blagostanje pokojnemu baronu Hirschu. Da pa izkažejo svojemu dobrotniku svojo hvaležnost, so sklenili, da dajo tekom jednega leta, računši od dneva, ko je umrl baron Hirsch, vsakemu novorojencu ime „Mojzes Hirsch“. — Znana je plodnost Židov, zato je utegne biti v Argentiniji po preteku jednega leta na stotine „Mojzes Hirschov“. Razločevali se bodo jeden od drugega brčkone po številkah.

Grešne ljubezni žalostni konec. Ne dolgo tega je soproga nekega imovitega dunajskega trgovca ušla v Ameriko in sicer s komptaristom njenega moža. Žena je bila stara 35 let, nje ljubimec pa 20 let. Žena je bila toli poštena, da ni svojemu možu odnesla nič denarja. Prišedši v Novi York se je za zaljubljenca začela doba trpljenja. Denar jima je kmalu pošel in trpela sta pomanjkanje. Nekega dne je policija aretovala nesrečnega mladeniča in ga poslala v San Francisco; podoben je bil nekemu morilcu in trajalo je več mesecev, predno se je skazala njegova nedolžnost. Dobil je nekaj odškodnine za čas, ko je bil v zaporu ter se vrnil v Novi York, kjer je izvedel, da se je njegova ljubimka utopila, ker ni imela o čem živeti. Tudi fantu je denar kmalu pošel in ker ni mogel dobiti zaščitke je skočil v morje.

Trda glava. Na Dunaju se producira sedaj neki Francesca Danielo, ki pušča, da razbijajo različne predmete ob njegovi glavi. Produkcije tega Francesca vzbujajo povsodi veliko strmenje. Na neki slavnosti na Nižjem Avstrijskem se je Danielo toliko časa zaletaval v neko hrastovo deblo, dokler se ni oluščila vsa skorja. Taki dokazi o „trdi glavi“ niso dali miru nekemu mizarju, in je tudi on poskusil dokazati, da njegova — mizarjeva — glava ni nič manje trda nego ona Francesca Daniela. Toda slabo se je sponeslo ubogemu mizarju. Potem, ko se je dal 7 kratih mahnuti po glavi s kosom lesa, je — obolel.

Danielova glava pa je trda. V neki vasi na Moravskem je pustil, da so sedem stolov razbili na njegovi glavi. V poslednjih tednih je bil ta

komaj 20letni posestnik najtrše glave na svetu obsojen da miruje. V Steyru se mu je namreč spodtaknilo na nekih stopnjicah; glavi njegovi — to je naravno, se ni dogodilo nič hudega, toda noga se mu je izpahnila, da ga je bolelo prav pošteno. No, sedaj je zopet zdrav in vesel in se pripravlja za nadaljevanje svoje „trdoglave“ umetnosti. Bavi se namreč z namenom, da si kar za cel voz drv dá razcepiti na svoji glavi. Še lepši dokaz o trdoti glave g. Francesca bi bil ta — tako opaža zlobno „Agrar Tagblatt“ — ako bi jo nesel isti na poskušnjo med A besince.

Koledar. Danes (10.): Nikolaj Tol., spozn.; Pulherija, kraljica. — Jutri (11.): Prot in Hija-cint, mučencu. — Mlaj. — Solnce izide ob 5. uri 36 min., zatoni ob 6. uri 19 min. Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 19 stop., ob 2 pop. 24 stop. C.

Najnovejše vesti.

Rim 8. Glasom časniških poročil je vojni minister že odredil potrebno za veliko vojaško paradu povodom poroke princa neapeljskega. Vojaštvo, ki se udeleži te parade, je že dobilo povelje, naj dospe dne 20. oktobra v Rim.

Pariz 9. Včeraj je bil ministerski svet, kateremu je predsedoval minister za zunanje stvari Hanotaux. Isti je priobčil, da se delajo velike priprave za vsprejem ruskih Veličanstev. Prijavil je zajedno, da odputujeta istega dne dva visoka dostojanstvenika iz Berlina v Pariz, da se v njihju prisotnosti določi podrobni program za vsprejem.

Carjigrad 8. Odposlanci velesil prijaviili so Porti v posebni spomenici, da so Krečani vsprejeli koncesije ter pozivljajo vlado, da naj to objavi ter izvoli generalnega gubernerja. — Včeraj je turška vlada prijaviila odposlanikom, da je zasnovala izredno sodišče, koje bode naglo in javno obsojalo revolucionarne Armence in one mohamedance, kiso zakrivili izgredne ter dotične policijske agente, ki niso storili svoje dolžnosti.

Madrid 9. Iz Havane javljajo, da je policija prišla in zaprla več odličnjakov, ki so podpirali upornika. Med temi je profesor kazenskega prava z vseučilišča v Havani, ravnatelj kenservatorija, več odvetnikov in več trgovcev.

Atene 8. Krečanski odbor pripravlja ladije, da pripelje krečanske begune nazaj v domovino. — List „Asty“ svetuje makedonskemu odboru, da naj ustavi gibanje v Makedoniji, koje je dovolj jasno pokazalo, da je makedonsko prebivalstvo grškega mišljenja.

Trgovinske brojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.78—6.79 Pšenica za spomlad 1896 7.08 do 7.09 —. Oves za jesen 5.23—5.25 Ká za jesen 5.92—5.94 Koruna za sept.-okt. 3.57—3.58 Pšenica nova od 74 kil. f. 6.96—7.05 od 79 kil. 7.05—7.10, od 80 kil. f. 7.10—7.15 od 81. kil. f. 7.20—7.25, od 82 kil. for. —. Jedmen 5.20—7.70 prosa —.

Trg popolnoma brez posla.
Praga. Neraunirani sladkor for. 11.90, oktober-december 12.10 silno mlačno.
Praga. Centrifugal novi, postavljeno v Trstu a carino vred odpošiljatev pravej f. 35.25 35.25 Concasse 36.50—36.75 Četvorni 37.50—38. V glavah sodih 39.25—39.50 Havre. Kava Santos good average za september 62.— za januar 58.50.
Hamburg. Santos good average za september 50.75 za december 48.50. za marc 1897. f. 48.75.

Dunajska borza 9. septembra 1896.

	danos	predvčeraj
Državni dolg v papirju	101.75	101.80
„ „ v srebru	101.85	101.80
Avstrijska renta v zlatu	123.85	123.80
„ „ v kronah	101.15	101.20
Kreditne akcije	378.—	373.80
London 10 Let.	119.55	119.60
Napoleoni	9.52 1/2	9.52 1/2
20 mark	11.72	11.73
100 italj. lir	44.38	44.30

Tržne cene

(Cene se razumejo na debele in s carine vred.)

Domači pridelki.

Pišol:	Koks	100 K.	Cena od for.	do for.
Mandoloni	—	—	—	—
svetlorudeči	—	—	—	—
temnorudeči	—	—	—	—
kanarček	—	—	—	—
bohinjaki	—	10.50	10.75	—
beli veliki	—	—	—	—
„ mali	—	—	—	—
zeleni, dolgi	—	—	—	—
„ okrogli	—	—	—	—
mešani hrvatski	—	—	—	—
„ štajerski	—	—	—	—
Maslo fino štajersko	65.—	70.—	—	—
Jedmen št. 10	8.75	9.—	—	—
„ 9	9.75	12.—	—	—
„ 8	11.50	11.75	—	—
Zelje kranjsko	100 K.	6.—	6.50	—
Bepa	—	—	—	—
Krompir	—	2.—	2.25	—
Proso kranjsko	—	8.—	8.25	—
Leča kranjska	—	—	—	—
Špah ogerski	—	63.—	64.—	—
Mast	—	48.—	50.—	—
Kava Mocca	—	165.—	166.—	—

Ceylon Plant. fina	172.—	173.—
„ Perl	182.—	184.—
Java Malang	147.—	149.—
Portorico	163.—	164.—
Guatemala	146.—	147.—
San Domingo	156.—	157.—
Malabar Plant	—	—
„ nativa	—	—
Laguayra Plant	—	—
„ nativa	—	—
Santos fini	192.—	194.—
„ srednje fini	119.—	121.—
„ srednji	112.—	114.—
„ ordinar	106.—	108.—
Rio oprani	—	—
„ najfiniji	12.—	12.—
„ srednji	110.—	114.—
Sladkor Centrifugal I. vrste	35.75	36.—
Concasse	37.50	37.75
„ v glavah	—	—
„ raskosni	38.50	38.75
„ italijanski fini	20.25	20.50
„ srednji	19.50	19.75
Japan fini AAA	16.50	16.75
„ srednji	15.75	16.—
Raugoon extra	12.25	12.50
„ I.	10.50	10.75
„ II.	9.50	9.75
Petrolej ruski v sodih	20.—	—
„ v zabojih od 29 kil.	6.15	—
Olje italijansko najfiniji	55.—	56.—
„ srednje	51.—	52.—
„ bombažno, amerik.	28.50	29.—
„ dalmatinsko	31.—	32.—
Limoni Mesinski	5.50	5.75
Pomaranče	—	—
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	—
„ Bari	57.—	58.—
„ Pinjoli	87.—	89.—
„ Bošči Dalmatinski novi	6.75	7.—
„ Pulješki	5.—	5.25
„ Sirokve Pulješko	11.—	11.50
„ Grške v venoih,	—	—
„ Sultanije	38.—	40.—
„ Vamperli	24.—	25.—
„ Čičbe	—	—
„ Polenske srednje velikosti	47.—	48.—
„ velike	—	—
„ male	—	—
„ Slaniki v velikih sodih	—	—
„ 1/2	—	—
„ Šveplo	—	—

Otvoritev pivarne

Corsia Stadion št. 19.

(ex Reimond)

Podpisani štejemo si v čast javiti slavnemu p. n. slovenskemu občinstvu, da sem prevzel na svoj račun znano pivarno z vrhom v ulici Stadion, št. 19, kjer je „Tržaško podporno in bralno društvo“.

Točim znano zdravo Judtmannovo pivo po 26 nč. istrsko fino vino po 40 nč., teran po 56 nč., belo štajersko po 48 nč. liter.

Kosila dobivajo se v pivarni kakor čez ulico po 20 nč., večerje od 18 nč. dalje.

Zajedno vsesjam se javiti slavnemu občinstvu, da imam pripravno sobo za klubove večere na razpolago. Odda se, ako se prijavi želja dan prej.

Postrežba je točna in brza.

Priporoča se tople slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk.

Makso Lavrenčič,
gostilničar ulica Stadion 19.

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. f. 58,071 673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 30,541 700-64

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894 f. 169,939.625-03

Plačana povračila: a) v letu 1894 f. 9,737 614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894 f. 262,401.706-51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodvanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione 328/1

12-12

lastnej hiši.

Riunione Adriatica di Sicurtà

24-2 v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892 gld. 4,000,000—

Glavnica društva

Premijna rezerva zavarovanja na življenje „ 13,326 346-98

Premijna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1,632,248-22

Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 49,465.07

Rezerva na razpolaganje „ 500,000—

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) „ 338,822.42

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) „ 243,331 83

Rezerva spušjalnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 500,000—

Občna rezerva dobičkov „ 1,187,164.86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, br. 3 (v lastnej hiši).